STEMMEN VOOR DE EU

De Europese Unie (EU) is een samenwerkingsverband van 28 landen in Europa. Om alle belangen en wensen van zoveel staten in goede banen te leiden, zijn er veel verschillende instellingen. Ze houden zich bezig met wet- en regelgeving, uitvoering van besluiten, advisering en rechtspraak. Een van de Europese instellingen wordt rechtstreeks door de inwoners van de Europese Unie gekozen: het Europees Parlement.

De Europese bijsluiter geeft inzicht in de werking van de Europese Unie. Welke instelling is waarvoor verantwoordelijk? Welke personen hebben belangrijke posities? Waar geeft de EU haar geld aan uit? Wat merken we van de Europese regels? Ten slotte worden enkele begrippen, verdragen en symbolen toegelicht. De bijsluiter biedt natuurlijk geen volledig beeld van de EU, maar maakt wegwijs in het functioneren van de Europese instellingen.

GEBRUIKSAANWIJZING

Te gebruiken bij:

- Algemene interesse voor de werking van de Europese Unie.
- Verkiezingen voor het Europees Parlement.

Mogelijke bijwerking:
Het EU-bewustzijn wordt versterkt. Hierdoor kan het voorkomen dat je 's nachts zelfs gaat dromen over de EU. Let op! Raadpleeg je dichtstbijzijnde Europe Direct Informatiecentrum bij het optreden van nachtmerries.

Stemrecht
Iedere Nederlander van achttien jaar en ouder mag eens in de vijf jaar stemmen voor de verkiezingen van het Europees Parlement. Het is belangrijk om je stemrecht zorgvuldig te gebruiken om een goed resultaat te bereiken.

- Bewaar deze bijsluiter goed, het kan nodig zijn om deze nogmaals door te lezen.
- Heb je nog vragen, raadpleeg dan www.denhaag.nl/europa of www.prodemos.nl.

DE 28 LIDSTATEN

De lidstaten van de Europese Unie, op volgorde van toetreding.

België
Lid sinds: 1957
Zetels: 21
Inwoners: 11 mln
Euro: ja

Duitsland
Lid sinds: 1957 (West-Duitsland)
1990 (heel Duitsland)
Zetels: 96
Inwoners: 81,8 mln
Euro: ja

Frankrijk
Lid sinds: 1957
Zetels: 74
Inwoners: 65,4 mln
Euro: ja

Italië
Lid sinds: 1957
Zetels: 73
Inwoners: 60,8 mln
Euro: ja

Luxemburg
Lid sinds: 1957
Zetels: 6
Inwoners: 0,5 mln
Euro: ja

Nederland
Lid sinds: 1957
Zetels: 26
Inwoners: 16,7 mln
Euro: ja

Denemarken
Lid sinds: 1973
Zetels: 13
Inwoners: 5,6 mln
Euro: nee

Ierland
Lid sinds: 1973
Zetels: 11
Inwoners: 4,6 mln
Euro: ja

Verenigd Koninkrijk
Lid sinds: 1973
Zetels: 73
Inwoners: 63,0 mln
Euro: nee

Griekenland
Lid sinds: 1981
Zetels: 21
Inwoners: 11,3 mln
Euro: ja

Portugal
Lid sinds: 1986
Zetels: 21
Inwoners: 10,5 mln
Euro: ja

Spanje
Lid sinds: 1986
Zetels: 54
Inwoners: 46,2 mln
Euro: ja

Finland
Lid sinds: 1995
Zetels: 13
Inwoners: 5,4 mln
Euro: ja

Oostenrijk
Lid sinds: 1995
Zetels: 18
Inwoners: 8,4 mln
Euro: ja

Zweden
Lid sinds: 1995
Zetels: 20
Inwoners: 9,5 mln
Euro: nee

Cyprus
Lid sinds: 2004
Zetels: 6
Inwoners: 0,9 mln
Euro: ja

Estland
Lid sinds: 2004
Zetels: 6
Inwoners: 1,3 mln
Euro: ja

Hongarije
Lid sinds: 2004
Zetels: 21
Inwoners: 9,9 mln
Euro: nee

Letland
Lid sinds: 2004
Zetels: 8
Inwoners: 2,0 mln
Euro: ja

Litouwen
Lid sinds: 2004
Zetels: 11
Inwoners: 3,0 mln
Euro: ja

Malta
Lid sinds: 2004
Zetels: 6
Inwoners: 0,4 mln
Euro: ja

Polen
Lid sinds: 2004
Zetels: 51
Inwoners: 38,5 mln
Euro: nee

Slovenië
Lid sinds: 2004
Zetels: 8
Inwoners: 2,1 mln
Euro: ja

Slowakije
Lid sinds: 2004
Zetels: 13
Inwoners: 5,4 mln
Euro: ja

Tsjechië
Lid sinds: 2004
Zetels: 21
Inwoners: 10,5 mln
Euro: nee

Bulgarije
Lid sinds: 2007
Zetels: 17
Inwoners: 7,3 mln
Euro: nee

Roemenië
Lid sinds: 2007
Zetels: 32
Inwoners: 21,4 mln
Euro: nee

Kroatië
Lid sinds: 2013
Zetels: 11
Inwoners: 4,4 mln
Euro: nee

ZETELVERDELING (Juni 2015)

Europese Volkspartij(christendemocraten)	218
Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten	191
Europese Conservatieven en Hervormers	73
Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa	70
Confederale fractie Europees Verenigd Links/ Noords Groen Links	52
De Groenen/Vrije Europese Alliantie	50
Europa van Vrijheid en Directe Democratie	45
Europa van Naties en Vrijheid	36
Niet-fractie gebonden leden	16

Europese Volkspartij (christendemocraten) (EVP)
In de fractie van de EVP zitten christen-democratische, conservatieve en centrumrechtse partijen uit de Europese Unie. Het CDA heeft zich bij deze fractie aangesloten. Er zitten vijf Nederlanders in deze fractie. De EVP streeft naar meer concurrentie en een democratisch Europa dat dichter bij de burgers staat.

Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten (S&D)
De S&D is een fractie van sociaaldemocratische stromingen in Europa. De S&D heeft als speerpunt een sociaal Europa, met speciale aandacht voor werkgelegenheid. Er zitten drie Nederlanders, afkomstig uit de PvdA, in deze fractie.

Europese Conservatieven en Hervormers (ECH)
Er zitten twee Nederlanders in deze fractie: van de ChristenUnie en van de SGP. De partijen in deze fractie delen het motto: 'samenwerken JA, superstaat NEE!'.

Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa (ALDE)
Dit is de liberale en democratische fractie die de EU transparanter, efficiënter en democratischer wil maken. De fractie hecht waarde aan democratie, mensenrechten en een vrije marktekonomie. In deze fractie zitten zeven Nederlanders, afkomstig uit de VVD en D66.

Confederale Fractie Europees Verenigd Links/ Noords Groen Links (EUL/NGL)
Deze fractie vindt dat de Europese Unie gebaseerd moet zijn op solidariteit en samenwerking. In deze fractie zitten voornamelijk (voormalige) communistische partijen. Nederland heeft drie zetels in deze fractie, twee van de SP en één van de Partij voor de Dieren.

De Groenen/Vrije Europese Alliantie (Groenen/ EVA)
In deze fractie werken Groenen en regionale groeperingen met elkaar samen. De fractie wil een samenleving waarin mensenrechten en zorg voor het milieu centraal staan. Namens GroenLinks zitten twee Nederlanders in deze fractie.

Europa van Vrijheid en Directe Democratie (EVD)
In Europa van Vrijheid en Democratie werken enkele eurosceptische partijen samen. Nederland heeft in deze fractie geen Europarlementariërs.

Europa van Naties en Vrijheid (ENV)
Deze fractie is in juni 2015 gevormd. Zij bestaat uit partijen die willen dat hun land uit de EU stapt. Uit Nederland zitten vier leden van de PVV in deze fractie.

Niet-fractiegebonden leden
Deze leden van het Europees Parlement hebben zich niet aangesloten bij een fractie.

DE BEGROTING VAN DE EU

In 2014 bedroeg de begroting van de EU 145,6 miljard euro.

WAAR KOMT HET GELD VANDAAN?

Douanerechten en suikerheffingen	10%
BTW-middelen	9%
Overige inkomsten	5%
Bijdragen van de lidstaten	74%

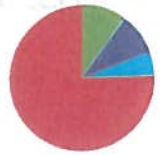

WAAR GAAT HET GELD NAARTOE?

De EU als mondiale partner	0,5%
Duurzame groei	49%
Administratie	5%
Instandhouding en beheer van natuurlijke hulpbronnen	43%
Veiligheid en burgerschap	1%
Speciale instrumenten	0,5%

WAT MERKEN WE VAN EUROPESE REGELS?

Dierproeven voor cosmeticaproducten zijn verboden
Sommige onderdelen van dierenwelzijn zijn Europees geregeld. Sinds 2009 is het verboden om dieren te gebruiken voor proeven met cosmeticaproducten.

In 2020 moet de uitstoot van broeikasgassen met minstens 20% gedaald zijn
Een belangrijk deel van de Nederlandse milieu-wetgeving wordt bepaald door Europese richtlijnen. Het heeft weinig zin als het ene land strenge regels hanteert tegen de uitstoot van broeikasgassen, terwijl het buurland nog wel gewoon gassen uitstoot.

Mobiel bellen binnen de Europese Unie wordt goedkoper
Na 2015 is het doel dat de kosten voor bellen en internetten vanuit andere EU-landen gelijk zijn aan die in eigen land. Sinds 2006 zijn de kosten voor mobiel bellen in het buitenland met zo'n 40% gedaald en van het versturen van sms'jes in het buitenland met zo'n 60%.

EU-burgers hoeven geen paspoort te laten zien bij de Nederlandse grens
Het Schengenakkoord geeft EU-burgers het recht om vrij van het ene naar het andere land te reizen zonder een paspoort of een identiteitskaart te laten zien. (De enige uitzonderingen zijn het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië.)

Voedselinformatie op verpakte producten
Etiketten op verpakte producten moeten aan een EU-wet voldoen. Het doel van deze wet is om de leesbaarheid van het etiket te verbeteren en de consument informatie te geven over het product.

Dodehoekspiegel is verplicht voor vrachtwagens
Sinds 2011 moeten alle vrachtwagens in de EU een dodehoekspiegel hebben. Met die spiegel kan de chauffeur ook fietsers zien die vlak naast hem staan. Men denkt dat het aantal verkeersongelukken in de gehele EU hierdoor zal verminderen.

Het alarmnummer 112
112 is hét Europese alarmnummer in alle lidstaten van de EU.

DE EUROCOMMISSARISSEN

De Europese Commissie kan worden gezien als het dagelijks bestuur van de EU. In de commissie zitten 28 commissarissen, uit elke lidstaat één. Zij dienen het algemene Europese belang en worden geacht neutraal te zijn. Hieronder zie je van elke Eurocommissaris de naam, het land en de fractie.

Jean-Claude Juncker
Luxemburg
Voorzitter

Frans Timmermans
Nederland
Eerste vicepresident
Betere regelgeving, Interinstitutionele Betrekkingen, Rechtsstatelijkheid en het Handvest van de grondrechten

Frederica Mogherini
Italië
Vicevoorzitter
Hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid

Kristalina Georgieva
Bulgarije
Vicevoorzitter
Begroting en Personeelszaken

Andrus Ansip
Estland
Vicevoorzitter
Digitale Eengemaakte Markt

Maroš Šefčovič
Slowakije
Vicevoorzitter
Energie-Unie

Valdis Dombrovskis
Letland
Vicevoorzitter
Euro en Sociale Dialoog

Jyrki Katainen
Finland
Vicevoorzitter
Banen, Groei, Investeringen en Concurrentievermogen

Günther Oettinger
Duitsland
Digitale Economie en Samenlevingen

Johannes Hahn
Oostenrijk
Europees Nabuurschapsbeleid en Uitbreidingsonderhandelingen

Cecilia Malmström
Zweden
Handel

Neven Mimica
Kroatië
Internationale Samenwerking en Ontwikkeling

Miguel Arias Cañete
Spanje
Klimaatactie en Energie

Karmenu Vella
Malta
Milieu, Maritieme Zaken en Visserij

Vytenis Andriukaitis
Litouwen
Gezondheid en Voedselveiligheid

Dimitris Avramopoulos
Griekenland
Migratie, Binnenlandse Zaken en Burgerschap

Marianne Thyssen
België
Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit

Pierre Moscovici
Frankrijk
Economische en Financiële Zaken, Belastingen en Douane

Christos Stylianides
Cyprus
Humanitaire Hulp en Crisisbeheersing

Phil Hogan
Ierland
Landbouw en Plattelandsontwikkeling

Jonathan Hill
Verenigd Koninkrijk
Financiële Stabiliteit, Financiële Diensten en Kapitaalmarktenunie

Violeta Bulc
Slovenië
Vervoer

Elżbieta Bieńkowska
Polen
Interne Markt, Industrie, Ondernemerschap en Midden- en Kleinbedrijf

Věra Jourová
Tsjechië
Justitie, Consumentenzaken en Gendergelijkheid

Tibor Navracsics
Hongarije
Onderwijs, Cultuur, Jongerenzaken en Sport

Corina Crețu
Roemenië
Regionaal Beleid

Margrethe Vestager
Denemarken
Mededinging

Carlos Moedas
Portugal
Onderzoek, Wetenschap en Innovatie

ANDERE KOPSTUKKEN

Martin Schulz
Voorzitter Europees Parlement
(tot januari 2017)

Donald Tusk
Voorzitter Europese Raad

Mario Draghi
President Europese Centrale Bank

VERDRAGEN

De EU is tot stand gekomen op basis van een aantal verdragen tussen landen. Deze verdragen gaan over de doelstellingen, de regels tussen instellingen en lidstaten en de manier waarop besluiten worden genomen. De verdragen worden regelmatig aangepast, bijvoorbeeld om de EU efficiënter te maken. De belangrijkste verdragen zijn:

1957 VERDRAG VAN ROME
In Rome besloten zes landen tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap (EEG). Het doel was meer economische samenwerking. De EEG is de voorloper van de EU. Het verdrag trad op 1 januari 1958 in werking.

1986 EUROPESE AKTE
Met deze akte uit 1986 vond een hervorming van de instellingen en van de procedures van de EEG plaats. Het Europees Parlement kreeg iets meer macht, maar werd nog niet rechtstreeks door de inwoners van de EU gekozen. Dat gebeurde voor het eerst in 1979.

1992 VERDRAG VAN MAASTRICHT
Met het Verdrag van Maastricht kwam de EU tot stand. Ook werd de Europese Monetaire Unie (EMU) opgericht, die moest leiden tot de invoering van één munt. De lidstaten gingen meer samenwerken op het gebied van binnenlandse en buitenlandse politiek. Het verdrag ging in 1993 in.

2001 VERDRAG VAN NICE
Het Verdrag van Nice moest er vanaf 2003 voor zorgen dat de EU-instellingen efficiënter zouden gaan werken, omdat in 2004 in één keer tien nieuwe leden zouden toetreden.

2007 VERDRAG VAN LISSABON
De besluiten van Lissabon traden in 2009 in werking. Het doel van dit verdrag was de EU democratischer en beter bestuurbaar te maken. Het Europees Parlement kreeg meer bevoegdheden en er werd een vaste voorzitter van de Europese Raad benoemd.

SYMBOLEN

DE EUROPESE VLAG

De twaalf sterren in een cirkel symboliseren de idealen van eenheid, solidariteit en harmonie tussen de volken van Europa.

DE EUROPESE HYMNE

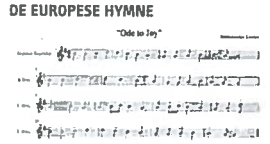

De EU heeft officieel geen volkslied, maar wel een hymne, namelijk een melodie uit de negende symfonie van Beethoven.

DAG VAN EUROPA
Deze dag wordt gevierd op 9 mei, de dag waarop in 1950 voor het eerst de ideeën over Europese samenwerking werden geformuleerd.

HET DEVIES VAN DE EU
Het devies van de EU is 'In verscheidenheid verenigd'. Het geeft aan dat de verschillende talen, culturen en tradities van Europa het proces van eenwording voeden.